

DUBBELNUMMER VOOR 2 WEKEN!

VARA GIDS

32
33

8-21 AUGUSTUS 2020 €1,99

€1,99

ÉÉN EURO
PER WEEK!

Agnetha in Drenthe

Waarom de voormalig ABBA-
zangeres, 20 jaar na deze foto,
naar Steenwijksmoer afreisde.

De eerste verhalen over die relatie bereikten de pers in 2000. De Nederlandse Gert van der Graaf was al in de ban van Agnetha Fältskog sinds hij haar met het mutsje en de glanzende blauwe outfit *Waterloo* zag zingen op het *Songfestival* in 1974, ABBA's grote doorbraak. Hij was toen een jongen van acht. 'Sindsdien was het mijn droom om voor altijd bij haar te zijn.' Een kinderlijk verlangen, dat gedeeld werd door zoveel jongens en meisjes die opgroeiden in de jaren 70. Je wilde de blonde A. zijn of met haar zijn; ABBA was magnetisch. Maar bij Gert van der Graaf ebde het verlangen niet weg met de volwassenheid. In de jaren dat Agnetha Fältskog zich na ABBA's verscheiden en een kleine solo-carrière uit de publiciteit had teruggetrokken op een groot landgoed met paarden en honden vlakbij Stockholm, bleef Gert van der Graaf, inmiddels vorkheftruckchauffeur in Steenwijksmoer bij Coevorden, gevangen door Agnetha. Honderden brieven stuurde hij, meer dan dertig keer reisde hij naar Zweden om een glimp van haar op te vangen. Een ware fan. Tenminste... In 1997 reed Gert naar Zweden om 800 meter van Agnetha's ranch in te trekken in een oud vakantie-huisje met bloemetjesbehang, om voor altijd dichterbij haar te zijn. Hij bleef schrijven en begon nu ook dagelijks te posten bij haar huis. Toen kreeg het verhaal een onverwachte wending.

Er doen verschillende versies de ronde over hoe ze precies met elkaar in contact kwamen, de superfan en de superster. In het ene verhaal kreeg Van der Graaf een klein ongeluk met de auto en kwam Fältskog, met een klop op de deur van het huisje, vragen hoe het met hem ging. In het andere verhaal kwamen ze elkaar toevallig/niet toevallig tegen op een van de lange wandelingen die Agnetha met haar honden maak-

Ster & stalker

Hoe ABBA's Agnetha een relatie kreeg met een doodgewone Nederlandse vorkheftruckchauffeur uit Steenwijksmoer. En hoe dat almaar grimmiger werd.

te. Hoe dan ook, ze kregen een relatie die zo'n twee jaar duurde. Er werd zelfs ergens geschreven dat Van der Graaf bij haar zijn maagdelijkheid verloor.

Eerst had iedereen in de media moeite om dat te geloven. Wat moest een wereldster nou met een 'dikke vorkheftruckchauffeur met een glazige blik'. Hij was niet bepaald iemand uit de rijke, knappe glamourkringen waar *Her royal highness Agnetha* (de eretitel voor Agnetha uit de film *The adventures of Priscilla, queen of the desert*) in thuishoorde.

Maar een Engelse krant sprak de moeder van Van der Graaf, Loes, en zij vertelde dat haar zoon en Agnetha 'samen hand in hand op de bank zaten. En zij maakte koffie en kletste honderduit. Ze had zelfs haar pantoffels bij hem staan.' Van Nederlandse kant zocht *Netwerk* Van der Graaf op in zijn Zweedse huisje en filmde een kaart die zij blijktbaar aan hem had gestuurd. 'Jag älskar dig' stond erop. Liefde en pantoffels. Was het toch waar? Van der

Graaf vertelde vriendelijk aan de filmploeg dat ze de taal van zijn brieven zo had gewaardeerd en dat ze 'de blik in mijn ogen heel speciaal vond.' Hij ging helemaal op in zijn adoratie, die, dat viel meteen op, meer over hemzelf leek te gaan dan over de beroemdheid die hij verafgoodde.

Agnetha Fältskog zelf hield de affaire, zo lijkt het, angstvallig geheim voor de buitenwereld en verbrak na twee jaar de relatie. Vanaf dat moment werd de fan definitief een stalker. Van der Graaf kon de breuk niet verkroppen en begon haar te stalken. Weken, maanden, brieven, honderden brieven, rondhangen bij haar huis, in haar brievenbus kijken, haar opwachten bij de oprit en volgen waar ze ook ging. Een keer, op kerstavond, als in een slechte horrorfilm, doemde in het donker opeens zijn gezicht op achter het keukenraam. Dat was de druppel. Fältskog riep hulp in en deed aangifte. Nu kwam de klop op de deur van de politie, die Van der Graaf slaapkamer in het huisje van onder tot boven beplakt vonden met posters van Agnetha. Naast zijn kussen lag ook een foto. Er kwam een rechtszaak.

Er was een groot contrast tussen haar getuigenis en de zijne in die dagen. Van der Graaf praatte tegen journalisten over liefde en hoe ze voor elkaar bestemd waren en dat ze hem eigenlijk miste,

Z DOC: DE MAGIE VAN ABBA VRIJDAG 14 AUGUSTUS, RTL Z, 23.30

Driedeelige documentaireserie over de legendarische Zweedse popgroep.

hij wist het heel zeker. Fältskog verklaarde tegen de rechter dat ze nergens meer heen durfde, dat zijn brieven steeds dreigender werden en dat ze vreesde voor haar leven. Ze had al eerder gezegd: 'Hij doet of we Romeo en Julia waren, maar ik zie het meer als Jekyll and Hyde.' Ook het briefje op dat ze aan hem had geschreven: 'Gert, ik wil dat je me alleen laat. Er is geen hoop voor ons. Ik wil geen brieven meer.'

Van der Graaf kreeg een contactverbod en werd uiteindelijk het land uitgezet, terug naar Steenwijksmoer. Hij mocht een paar jaar geen voet meer zetten op Zweeds grondgebied. Maar toen die ban voorbij was, in 2003, werd hij alweer door de burens voor Fältskogs huis gespot. Van der Graaf werd weer teruggestuurd naar Nederland. Hoe weinig dat hielp bleek in 2005, toen hij andermaal voor de oprit van de ranch werd gezien. Daarna bleef het stil rond de Nederlandse stalker. 'Ik wil haar toch geen pijn doen,' had Van der Graaf eens gezegd, maar Agnetha Fältskog had vijf jaar onder zijn obsessie geleden.

Fältskog zelf heeft er nooit meer over gepraat, over die vreemde relatie in haar leven, ook niet tegen haar biograaf Daniel Ward, auteur van *The girl with the golden hair*. Die had alleen de de rechtbankverslagen als bewijs dat de relatie tussen haar en de Nederlander echt had plaatsgevonden. Ward probeerde, als zovelen, de vraag te beantwoorden wat de vrouw met het gouden haar had bezield met zo'n duidelijk geobsedeerde fan in zee te gaan. Vond ze het toch een romantisch idee, een man die zo zeker wist dat ze bij elkaar hoorden? Was ze gevlend door de adoratie of door het leeftijdsverschil van 16 jaar? Vond ze hem oprecht aardig of sneu? Hoopte ze alleen op vriendschap? Of was het toch de eenzaamheid die haar

kwetsbaar had gemaakt? Het waren voor Agnetha Fältskog, dat is wel zeker, verdrietige, eenzame jaren geweest, de jaren 90. Een tweede scheiding, haar moeders zelfmoord, haar vaders dood... Daniel Ward noteert in *The girl with the golden hair* Fältskogs verklaring over Van der Graaf, zoals opgetekend in de rechtbank: 'Hij drong zo aan, het was zo'n extreme hofmakerij, dat ik op een gegeven moment geen weerstand meer kon bieden. Ik wilde hem leren kennen. We begonnen een relatie, ondanks dat ik hem toen al een vreemd persoon vond.'

Het was bovenal een tragische geschiedenis. Juist Agnetha Fältskog had altijd het meest geleden onder de schaduwkanten van de onbegrensde roem die de vier van ABBA in hun gloriejaren ten deel was gevallen. Achteraf gezien was ze waarschijnlijk gelukkiger geworden als matig bekende zangeres van melancholische liedjes in kleine zaaltjes. Het succes, de rijkdom de lof, het woog allemaal niet op tegen hoe Agnetha zich vaak had gevoeld. Ze maakte in de ABBA-tijd een pijnlijke scheiding door met ABBA-man Björn Ulvaeus, had vlieg angst, vond het vreselijk haar kleine kinderen achter te laten als ABBA op wereldtournee

ging en vloog zelfs een keer met een tourbus over de kop. Het was bijna haar dood geworden. En toen ze zich naar eigen zeggen 'doodmoe' terugtrok in het landhuis bij Stockholm en zich nauwelijks meer aan de buitenwereld liet zien (Fältskog was ook het enige ABBA-bandlid dat niet investeerde in de *Mamma Mia*-musicals en -films), reageerde de pers hoogst chagrijnig op 'sad Agnetha', die zich als kluisenaar en tweede Greta Garbo gedroeg. Een wereldster was het toch zeker aan haar stand verplicht om lief en leed met haar fans te delen. Juist Agnetha Fältskog had uitzinnige fans altijd gevonden. Ze had zich wel eens laten ontvallen dat het maar een heel 'dun lijntje' was tussen enthousiasme en dreiging. Bij een schare gillende fans 'liepen soms de rillingen over m'n rug.' Fans zijn hongerig, willen je vermozellen. Juist zij had contact gemaakt met een creepy fan die een hardleerse stalker bleek.

Misschien was het wel door die tragiek dat de affaire van de Zweedse superster en de Nederlandse vorkheftruckchauffeur nog jaren een dankbaar onderwerp bleef voor kranten en andere media. In de Zweedse kranten werd vaak teruggeblikt op 'Agnetha-mannen', de Agnetha-man, Channel 4 kwam met de docu *Behind the blonde*, waarin de affaire breed werd uitgemeten en er kwam een toneelstuk naar het boek *Fans* van journalist Fredrik Strage over geobsedeerde fans en stalkers, volgens Strage ook tragische, eenzame, in zichzelf opgesloten figuren, waarin Van der Graaf wordt opgevoerd. En zelfs in 2013 nog was er nog even sprake van een ander Zweeds toneelstuk dat de veelzeggende werktitel *The star and the beast* meekreeg, maar dat ging niet door en sindsdien bleef het stil rond de ster en de stalker. ←

Boven: Fältskog in de rechtzaal.
Inzet: Gert van der Graaf